

Rekorder for 3- og 4-års hopper fra 1901 til 1968:

Rekorder for 3- og 4-års hopper fra 1901 til 1968:

Eva startede 31 gange i et år med 20 løbsdage

Historien om Tuborg som sponsor og det lille skravl fra filmen odds 777

Lars Donatzky

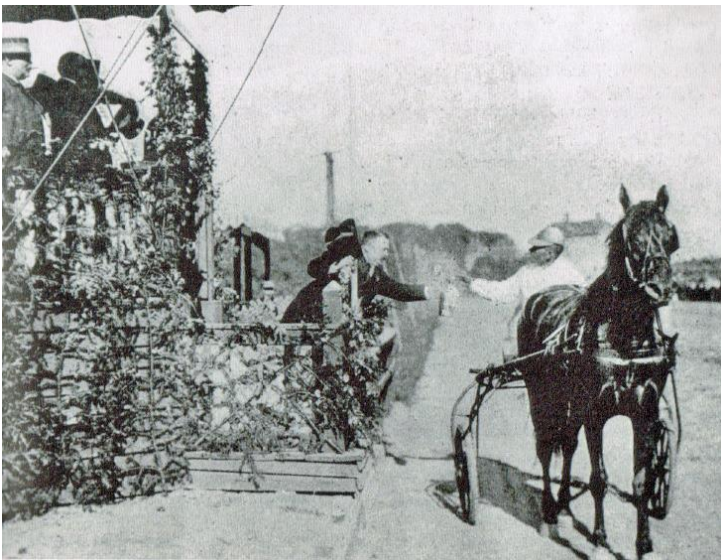
Det er en lille smule snyd, når historien om hoppernes 3- og 4-årsrekorder gennem det 20. århundrede starter med Tåstrup-gårdejereren H. P. Jensens 3-årige Eva med 1.47,0 fra 1901.

For faktisk havde den amerikanskfødte, men i fødselsåret 1996 indførte Harriet A. opnået dansk registrering, og hun havde løbet helt ned på 1:37, da hun tre år gammel i 1999 efter 1. sommermeeting drog til Berlin-Westend for at hænge der.

Eva var så til gengæld den hidtil hurtigste 3-årshoppe, som var blevet "fabrikeret" i Danmark.

Eva var et unikum. Hun vandt både Kriterium 1901 og derby 1902 med H.P. Jensen, Kriterium til odds 1,17, derby til odds 1,32. Og så var oddsene dengang ikke små på grund af totoafgiften, for oddset 1,17 fremkom ved en tilbagebetalingsprocent på 85 % i Vinderspil, 5 % bedre end i dag.

Den sorte hoppe blev Charlottenlund-banens mest vindende hest med 6.650 kr. som 3-års, mest vindende 4-års med 5.200 kr. og mest vindende ældre som 6-års med 5.650 kr. Det er tal, der hver især skal omsættes til 300-450.000 kr. i dag, fordi en 1 kr. fra 1901 vurderes at svare til næsten 70 kr. her 114 år senere.

Amatør og gårdejer H.P. Jensen og Eva modtager Tuborg-pokalen efter decenniumsløbet 1901.

Det var 10 år efter Lundens start og samtidig markering af 10 årsjubilæet for dannelsen af De Forenede Bryggerier.

Begge dele var Lundens formand og ejer af Evas mor Nano, brygger I.C.Tvede, stærkt involveret i.

I år 1901 vandt hun i anledning af 10-årsjubilæet 'decenniumsløbet' med en førstepræmie på 1.000 kr. og en sølvpokal udsat af bryggeriet Tuborg. Sponsorer var altså kendt dengang, og Tuborg blev her inddraget 75 år før de fantastiske mesterskabsløb med bl.a. Tarok og My Nevele.

Rekorder for 3- og 4-års hopper fra 1901 til 1968:

Uddrag af Politikens referat efter Evas derbysejr 1902. Bemærk især Det Danske Travelskabs udøvelse af fædrelandsk gerning:

Koldt var det, men Folk synes at more sig. Kun var det et Skaar i Glæden, at man maatte savne Overretssagfører *Asendrup's* joviale Ansigt ved Dommerpælen. Direktør *Tvede* er naturligvis ogsaa udmærket, men i sin Egenskab af Dommer virker han med en Højtidelighed, Justitiarius Koch i Højesteret maatte misunde ham. Og naar vi i Forvejen allesammen er enige om, at det er en stor fædrelandsk Gærning, det danske Travelskab udøver, kunde vi jo godt have Lov i det daglige at tage det lidt gemytligere.

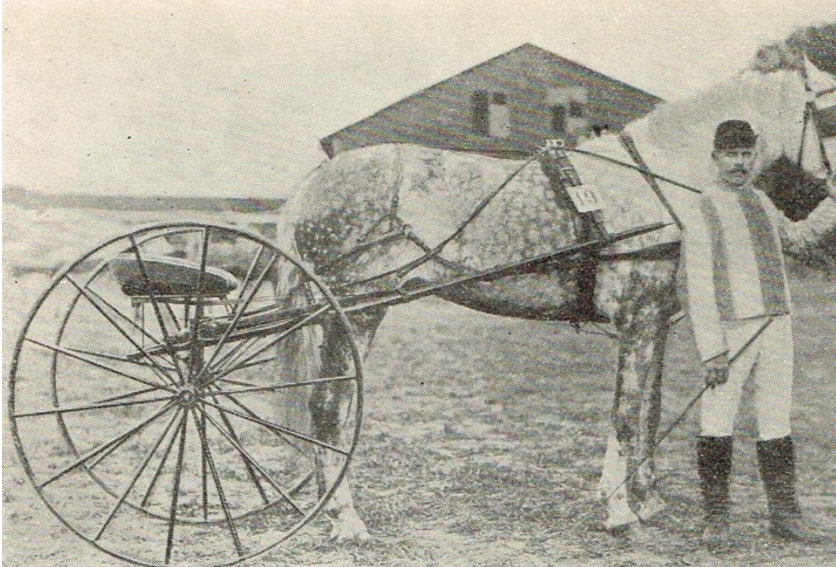
Dagens sportelige Interesse knyttede sig hovedsagelig til det store Derby, som blev planlagt for tre—fire Aar siden, og i hvilket Præmiesummen var 5000 Kr. med en Ekstrapræmie paa 1000 til Sejrvinderen, saafremt den opnaaede en Rekord af 1,45. De 1000 Kr. forblev dog i Selskabets Kasse. Udfaldet af Løbet var ellers sikkert nok.

Eva, der allerede i Fjor aabenbarede store Ævner, var afgjort Favorit og vandt med stor Overlegenhed Løbet. Af de 5000 Kr., der i dette Løb holdtes i Totalisatoren, var over de 3000 sat paa *Eva*, saa at Odds blev kun 1,32. Om anden Plads sloges Hr. Børdings *Mira* og Hr. N. F. Jensens *Mignon*. Skønt *Mignon* hyppigst slog over i Galop, blev den dog Nr. 2.

Eva blev med 29 sejre den mest sejrige i travhistorien indtil slutningen af 1920'erne (danskfødte Double King 30 sejre/amerikanskfødte Harrison Dillon 39 sejre), men hun havde også måttet arbejde for det, f.eks. startede hun i derbysæsonen i mange tilfælde to gange på samme dag: Hun blev banens oftest startende det år med 31 starter på 20 løbsdage. Gad vide, om den rekord er overgået?

Rekorder for 3- og 4-års hopper fra 1901 til 1968:

Hendes mor Nano var en Orloff-traver, født 1879 i Rusland, men i Danmark vinder af løb både på Lyngbyvejens bane og på Charlottenlund (bl.a. på åbningsdagen i 1891). Faderen var Axtell C, søn af Hundigehingsten og en hoppe af Frederiksborgblod. Det kom der så en på flere måder 'stor' væddeløber ud af. Eva målte 168 centimeter.

Nano med træner Peter Petersen fotograferet i forbindelse med de første væddeløb i Lunden

Startede ni løbsdage i træk – sluttede med Kriterium

Julius Pajonceks Danish Girl er blevet udførligt omtalt ved hopperekorden sammen med den evige rival Queen, her skal kun fokuseres på Danish Girls ni starter på de ni første løbsdage i treårssæsonen 1915 og på hendes imponerende aldersrekord i det forløb. Hun løb hurtigere og hurtigere, kulminerende onsdag d. 9. juni med rekorden 1:30-2340 meter til overlegen sejr, før hun om søndagen fire dage senere vandt Kriteriet og 8.000 kr. i 1:32,7 – en forbedring af løbsrekorden på 2,2 sek.pr. kilometer. På kriteriedistancen 2600 meter svarede det til mere end 60 meters forskel fra den tidligere rekordsætter. Herefter fik Danish Girl lov til at springe én løbsdag over!

Danish Girl ved derbysejr for Fischmann året efter i 1916.

Rekorder for 3- og 4-års hopper fra 1901 til 1968:

Hvor blev slidstyrken af?

Et af de store problemer i moderne travsport er, at hestene ikke som Eva og Danish Girl kan tåle at starte så ofte. Det føles ofte for langt mellem oplevelserne for den hesteejer, der er involveret i en enkelt hest.

Forklaringerne er mange, hvis man spørger sig for. Konkurrencen er hårdere, træningsmetoder er forfinede, hestene skal tunes til storløb, travhesten er indavlet til det 'skrøbelige', vi forlanger toppræstationer hver eneste gang, hestene kræver behandling og karenstid mellem løbene, fortsæt selv...

Men de gamle trænere kunne og skulle også toppe en hest til en opgave, og med hensyn til avl kan man omvendt påpege, at dagens bentøj ikke belastes nær så hårdt, når bevægelsen er mere naturlig, så de tunge blyodder kan undgås, og når banelegemerne generelt er bedre – og endda doseret til farten.

Uanset forklaring kan man ikke skrue tiden baglæns, og der har selvfølgelig også været mange handicap-travere, hvis aktive karriere blot bestod i væddeløb afbrudt af daglige langsomme motionsture med fire-fem runder på banen. Et lavere ambitionsniveau gav naturligvis en senere udløbsdato på hesten, også fordi der i handicaps ikke nødvendigvis blev kørt intensivt for sejr hver eneste gang.

Sylvia endte som 32-årgangens dronning

Signorina var fra start bedste hoppe i S-årgangen for Koster

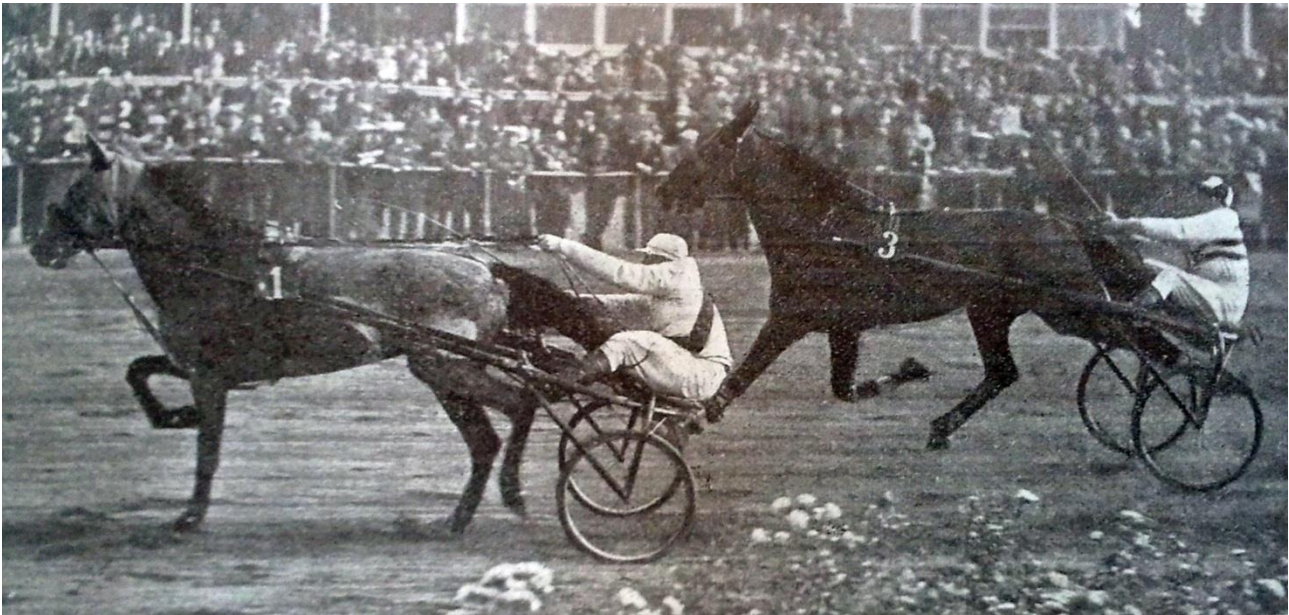
Skimlen Sylvia (Månsson) blev dronningen med 36 karrieresejre

Rekorder for 3- og 4-års hopper fra 1901 til 1968:

Signorina (Koster) fra den 'monstrøse' S-årgang 1932 havde sat 3-årshopperekord i 1935, men årgangens ubestridte dronning var den skimlede Captain Axworthy-datter Sylvia hos Oluf Månsson.

Hun var en supersprinter, hun var bundstabil, og efter en lidt 'uren' start som unghest travede hun senere som et klokkeværk. Sylvia viste sig særdeles holdbar med i alt 177 starter, 36 sejre, 34 anden og 76 mindre placeringer til en indtjening på 74.350 kr. Sejrsomt var hun af hopper indtil slutningen af 1940'erne, kun overgået af Poul Stripps Tagfat med 53 førstepladser, pengemæssigt kun af Gerhard Petersens Tella the Great med 86.817 kr.

Rekorden i 4-årssæsonen 1936 kom på Amager, hvor hun drønedede 1580 meter rundt på Amagers 1200-meters oval.

Sylvia (Månsson) bliver her Skandinaviens hurtigste 4-årshoppe med 1:21,9 i september 1936 på Amager.

Rekorden holdt i 19 år til startvognsløbene

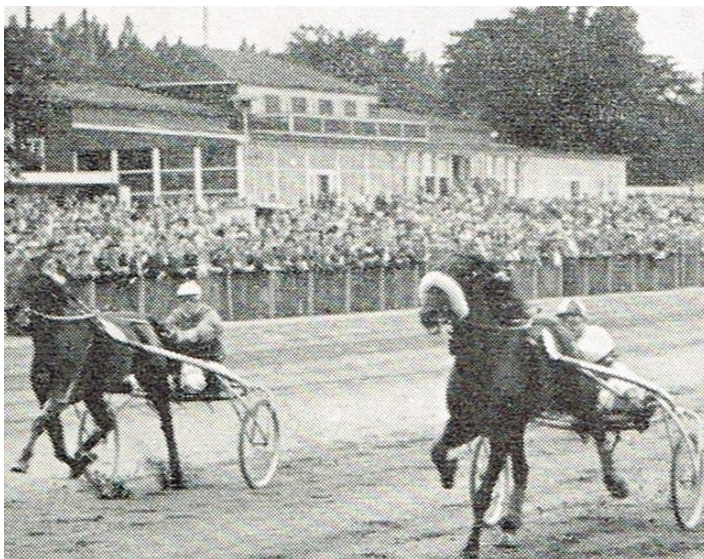
Det skete næsten intet på rekordfronten det næste tiår under og efter 2. verdenskrig, og man skulle helt frem til 1953, før 3- eller 4-årshopperne rørte på sig. Pinero-hoppen Polonia (Mark Ingdam) sprintede 1:21,8 som 3-års i 1953 med den nye startvogn, og Tommy Petersens Rex the Great-datter Rositta the Great kunne i 1955 nøjes med 1:21,4 for at slette Sylvias 19 år gamle 4-årsrekord. Det skete i Amagers 4-årsmesterskab i 1. heat på tredjepladsen bag Ruder Konge og Rex Junior, der kæmpede indædt og med Rex Junior som senere endelig vinder, da 'kongen' fejlede i 3. heat.

Det 'lille skravl' fra odds 777

S-årgangen året efter med fødselsår 1952 var exceptionel ligesom den forrige. Derbyvinderen Snowflake (Knud Hansen/Mark Ingdam), Safari the Great (Walther Kaiser) og Silvie Roy (Egon Larsen) var årgangens tre store stjerner, og mens Snowflake var den bedste som 3- og 4-års, kæmpede Safari the Great og Silvie Roy jævnbyrdigt bag den.

Rekorder for 3- og 4-års hopper fra 1901 til 1968:

Succesen for Silvie Roy var ikke uventet. Hun var helsøster til en række gode væddeløbere, af hvilke Leo Roy var største stjerne med fire sejre i Mesterskab for Danmark.

Safari the Great (Walther Kaiser) th. og Silvie Roy (Egon Larsen) sætter 4-årsrekorder i 1. heat på Amager.

Faderen til disse helsøskende var Rob Roy, bedre i avl end i væddeløb, selv søn af den blinde amerikanske avlshingst Senator Ford, der fik enorm betydning for norsk travrav. Rob Roy (fra S-årgangen 1932!) havde i øvrigt en lille tvilling, Robinson, der ikke blev nogen stor væddeløber, men som blev berømt som føl som 'det lille skravl', som Liva Weel tog sig godt af (og vandt derby med) i filmen Odds 777 fra 1932.

Silvie Roy slog Safari the Great i tre heats

Silvie Roy satte sin 3-årsrekord på en femteplads ved et heatløb i Hamborg, mens hendes 4-årshopperekord kom i Amager-travets 4-årsmesterskab, som hun vandt over Safari the Great. Hun nåede efter et besværligt løb ikke at fange Safari the Great i 1. heat, hvor Safari satte hingsterekord 1:19,9, og Silvie Roy løb sin hopperekord 1:20,1. De næste to heats vandt hun uden besvær.

Silvie Roy var en af sportens bedste hopper med et karriereresultat med 18 sejre og præmier på 76.650 kr. i 74 starter, og der var ventet en del af hende i avlen.

Resultaterne kom med en vis forsinkelse. Hun fik tre hopper i dansk avl, Justitia L, Mon Desir L og Olivia L på stutteri Langstrup i Fredensborg, og mens Mon Desir L fødte Opdrætningsløbsvinderen Vichy Desir, så avlede den ustartede Olivia L derbyvinderen Vixi Bird, og i fjerde generation gennem Justitia L kom superhoppem Ny Toftebjerg.

Rekorder for 3- og 4-års hopper fra 1901 til 1968:

Dronning Karina – større derbyfavorit end Tarok

Karina Axworthy, stjernen 'uden afstamning', er omtalt ved 2-årsrekord og ved hopperekord, så her fokuseres på hendes fireårssæson, hvor hun løb helt i særklasse. Det kan måske bedst illustreres ved en tabel, der giver de mindste derbyodds siden 1945.

Derbyodds under 2,00 siden 1945			
1993	Rudolf Le Ann	Steen Juul	1,33
1982	Ejnar Vogt	Veijo Heiskanen	1,35
1968	Karina Axworthy	Hans Svensson	1,41
1972	Osman Bogø	Harald Lund	1,42
1963	Emigrant	Walther Kaiser	1,44
1976	Tarok	Jørn Laursen	1,49
1957	Tjavs	John Petersen	1,54
1995	Treasure Ås	Erik Berglöf	1,54
2010	Okay Bee	Flemming Jensen	1,56
2015	Winston Sisa	Jan Dahlgaard	1,57
1960	Bambino	Mark Ingdam	1,70
2014	Tumble Dust	Björn Goop	1,70
1997	Atom Tess	Steen Juul	1,71
1946	Hickory	Oluf Månsson	1,96
1969	Loyal	Eivind Schnell	1,96

Læg mærke til tabellens andre "megastjerner" og bemærk, at Karina er den eneste hoppe. Hun var en dronning, men stærk som en hingst og med en klar opfattelse af, hvad væddeløb gik ud på. Hun var parat til at springe over startvognens vinge for at komme først, og hun var trods sin styrke en supersprinter. Købt af stald Hans som treårs, manageret i samarbejde med Leif Løfgren som fireårs.

Efter hård vintertræning før fireårssæsonen fik hun første start i Danmark i juli i 1968, hvor hun med Hans Svensson blev slået af stald Hans-staldkammeraten Krudt Ørnebjerg (Leif Løfgren), men så kom sejrene ellers som perler på en snor. Først overlegen sejr i Jydsk 4-års Grand Prix, dernæst Amagers 4-årsmesterskab. Første heat ganske overlegent i 1:17,7, hvilket var både skandinavisk 4-årsrekord for hopper og samtidig absolut dansk hopperekord. I andet heat galoperede hun fra start, men løb alligevel feltet helt over ende i 1:19,0. Klintekongen (Hans Bagge) var anden begge gange.

Leif Løfgren vikarierede derefter ved en fantastisk speedsejr på sprint på Amager mod ældre heste som opvarmning til derbyprøven. Her startede hun med Hans Svensson fra nummer 13 i anden række bag startvognen, men forcerede straks mod føringen til en sikker sejr i ny rekord for derbyprøven 1:20,6. Dette gjorde hende til større derbyfavorit end Tarok, Osman Bogø og Emigrant, og for Hans Svensson leverede hun i derbyet et sololøb fra start til mål i afstand af feltet. Parret satte med klar margin ny derbyrekord 1:21,7. Langt bagude blev Krudt Ørnebjerg (Løfgren) nr. 2. Succesen gav Hans Svensson 'blod på tanden', og han vandt mange store sejre med sine danske heste de næste årtier.

Anden og sidste del af historien om 3- og 4-årshoppernes rekorder i næste (eller et senere) nummer af Væddeløbsbladet kommer bl.a. til at handle om Egon Nørlem og hans superhopper og om bryggerfamilien fra Saltum i tre generationer og deres rekordheste. Og hvor en af rekordsætterne er mere fransk end de Dubois' to franske hopper på danske papirer. I øvrigt med 'verdens bedste afstamninger'.

Rekorder for 3- og 4-års hopper fra 1901 til 1968:

Karina Axworthy og Hans Svensson på de sidste meter i derbyet 1968

Rekordudviklingen for danske 3- og 4-års hopper til 1968					
År	Treårshopper	Rek. 1:	År	Fireårshopper	Rek. 1:
1901	Eva	47,0 K,D			
1904	Elinor	40,0 K,D			
1907	Else Libertine	34,3 O			
			1908	Else Libertine	34,3 O
1915	Danish Girl	30,0 K,D			
			1916	Danish Girl	29,0 K,D
1926	Honolulu	28,4	1926	Gallia	28,3
			1927	Honolulu	25,5
1933	Princess Bacon	27,2 O,K			
			1934	Marie Hanover	24,2
1935	Signorina	24,6			
			1936	Sylvia	21,9
1953	Polonia	21,8			
1955	Silvie Roy	21,7	1955	Rositta the Great	21,4
			1956	Silvie Roy	20,1
			1960	Bachmut	19,8
1963	Filia Olympia	20,9			
			1964	Fatal	19,7
			1966	Hideal	18,9
1967	Komtesse Helle	19,6 O			
			1968	Karina Axworthy	17,7 D

De med fedt fremhævede navne er omtalt i artiklen. Andre som f.eks. Marie Hanover, Filia Olympia og Hideal er omtalt i andre rekord-historier. Forkortelserne betyder sejr: O:Opdrætningsløb, K:Kriterium, D:Derby.

Historien er færdigredigeret i marts 2016.

Faktuelle fejl må meget gerne sendes til donatzky@hotmail.com